

Behovsutredning 2026-2028

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

Dokumentets syfte

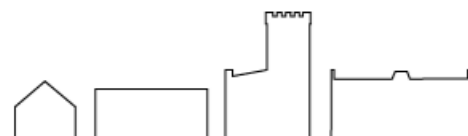
Denna behovsutredning utreder hela tillsynsmyndighetens tillsynsbehov för åren 2026–2028 utifrån myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Utredningen ska omfatta en treårsperiod och ses över vid behov och minst en gång per år. Utredningen omfattar även myndighetens ansvar enligt kemikalielagstiftningen, strålskyddslagen, tobakslagen samt lagen om sprängämnesprekursorer.

Behovsutredningen beskriver även kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen för samma år.

I behovsutredningen framgår även bland annat nämndens arbete med ärendehandläggning enligt beskriven lagstiftning, övergripande arbete, beredskapsarbete, remissarbete, arbete med miljöövervakning luft, administrativt och tillsynsrelaterat strategiskt arbete.

Dokumentet gäller för

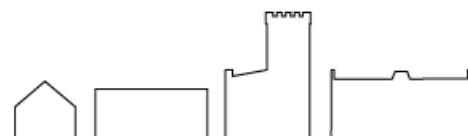
Dokumentet är underlag för nämndens arbete 2026–2028 med tillsyn enligt miljöbalken m.m. samt kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.

Innehåll

Bakgrund	3
Resurser	4
Indelning av arbetsuppgifter	4
Livsmedelskontrollen	5
Behörighet för kontrollen	5
Befogenheter och resurser för kontrollen	6
Kontrollpersonal	6
Den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	7
Statlig utredning om livsmedelskontrollen	8
Sammanfattning av behovsutredning 2026–2028	9
Tillsyn och ärendehandläggning enligt miljöbalken.....	10
Övergripande	10
Hållbarhet	11
Miljö- och klimatprogrammet	12
Klimatanpassningsplanen	12
Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken 2026–2029	12
Om tillsyn enligt miljöbalken, tillsynsobjekten och tillsynsintervallen	18
<i>Hälsoskyddstillsynen.....</i>	<i>19</i>
<i>Miljöskyddstillsynen</i>	<i>20</i>
<i>Riktlinjer för kemikalietillsyn</i>	<i>22</i>
<i>Reservatstillsynen.....</i>	<i>25</i>
<i>Förorenade områden.....</i>	<i>25</i>
Samverkan	28
Resurser och kompetenskrav	28
Sammanfattning av behovsutredningen 2026–2028	29
Övergripande tillsynsrelaterade uppgifter	30
Kris- och beredskapsarbete	31
Sammanfattning av behovsutredningen	32

Bakgrund

Enligt 6 § 1 kap. miljötillsynsförordningen (2011:13) ska det hos den operativa tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Utredningen ska avse en treårsperiod och den ska ses över årligen eller efter behov.

Ett register ska också föras över de verksamheter som behöver återkommande tillsyn (7 § 1 kap. miljötillsynsförordningen). Register för miljö- och stadsbyggnadsnämndens tillsynsobjekt uppdateras kontinuerligt i ärendehanteringssystemet Ecos 2 samt i det Excelark som behovsutredning, kontrollplan och tillsynsplan är baserad på. Excelarket för livsmedelskontrollen respektive tillsynsplan för vardera miljö- samt hälsoskyddstillsynen uppdateras löpande efter utförd kontroll respektive tillsyn. Utifrån behovsutredningen och registret ska tillsynsmyndigheten inför varje verksamhetsår göra en samlad tillsynsplan, som finns i ärende M-2025-557.

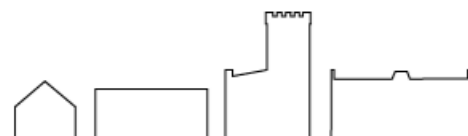
I artikel 9 i förordning (EU) 2017/625 beskrivs hur offentlig kontroll ska utföras. Där framgår att kontrollen ska ske med en lämplig frekvens och att den ska vara riskbaserad.

Livsmedelsverket har närmare preciserat detta i sin föreskrift (LIVSFS 2005:21) om offentlig kontroll av livsmedel. Enligt 3 e § ska kontrollmyndigheten årligen fastställa en plan för myndighetens livsmedelskontroll. Planen ska avse en period om minst tre år och omfatta samtliga områden som myndigheten ansvarar för. Planen redovisas i ärende M-2025-556.

I livsmedelslagen anges att kontrollmyndigheten ska ha den kompetens och de resurser som krävs för att utföra kontroll så att lagstiftningen efterlevs inom alla led. Kontrollen ska vara utformad för att säkerställa likriktning och kvalitet. För att klara kraven i lagstiftningen är det viktigt att den operativa kontrollmyndigheten beskriver behovet av offentlig kontroll.

Behovsutredningen omfattar således även livsmedelskontrollen.

Sammanfattningsvis omfattar behovsutredningen tillsyn av miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd enligt miljöbalken, kemikalietillsyn enligt kemikalielagstiftning samt tillsyn enligt strålskyddslagen, tobakslagen och lagen om sprängämnesprecursorer. Behovsutredningen innefattar även livsmedelskontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.

Resurser

Antal tjänster på miljöavdelningen var vid halvårsskiftet 2025 tio, varav nio medarbetare och miljöchefen. Efter denna behovsutredning är behovet istället nio tjänster bestående av sju inspektörer, en miljökoordinator och en miljöchef. Behovsutredningen har påvisat att behovet av resurser således är mindre än tidigare beroende på färre tillsynsobjekt och sammantaget mindre tillsynsbehov än tidigare. Detta är genomgående för såväl miljöskyddstillsyn, hälsoskyddstillsyn som livsmedelskontroll med anledning av att verksamheter har upphört, minskat samt färre kontroller efter riskklassning. En personalvakans inom miljöskydd föreslås därför inte tillsättas utifrån nu rådande underlag.

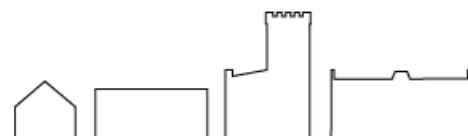
Den planerbara tiden för en resurs i behovsutredningen baseras på SKR:s modell för beräkning av planeringsbar tid. Den planerbara tiden har setts över i denna utredning då Danderyds kommun har ett lokalt avtal som innebär att kontorsarbetstiden istället för 40 timmar per vecka är 38 timmar och 20 minuter. En heltidsanställd i Danderyds kommun har en teoretisk, faktisk arbetstid på 1872 timmar per år. När personlig tid (utbildning, semester, sjukdom och vård av barn m.m.) är borträknad kvarstår 1325 timmar planeringsbar tid.

Denna utredning baseras på att tillgodose tillsyns- och kontrollbehovet samt övriga nödvändiga uppgifter på avdelningen för 2026–2028. Inför och under 2024 har nödvändiga omstruktureringar gjorts av arbetsfördelningen så att det inför 2025 enbart finns en medarbetare som arbetar heltid inom livsmedelskontrollen. För att minska sårbarheten och då varje medarbetare har övergripande tid behöver en medarbetare inom hälsoskyddstillsyn utföra vissa kontroller. Utifrån individuell lämplighet och intresse arbetar även medarbetare inom hälsoskydd inom miljöskydd. Detta minskar också sårbarheten och medför individuell kompetensutveckling.

Behovsutredningen baseras på att såväl miljökoordinatorn som miljöchefen börjar sin anställning i januari 2026.

Indelning av arbetsuppgifter

Nämndens ansvar och miljöavdelningens arbete med tillsyn och kontroll enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen och övrig lagstiftning omfattar bland annat planerade arbetsuppgifter och händelsestyrda arbetsuppgifter.

Planerade arbetsuppgifter innefattar att utföra förankända och icke förankända inspektioner på tillsynsobjekt (miljöfarlig verksamhet, hälsoskyddsobjekt och livsmedelsverksamheter).

Planerade arbetsuppgifter följer den tillsyns- och kontrollplan som tillsynsmyndigheten årligen tar fram för nästkommande år. Vid inspektioner kontrolleras bland annat att verksamhetens egenkontroll följs och att verksamheten följer de beslut, föreskrifter, och domar som finns. Tillsynsmyndigheten vidtar därefter åtgärder som rådgivning/information, föreläggande och förbud, för att åstadkomma rättelse.

Händelsestyrda arbetsuppgifter är till exempel inkomna ansökningar och anmälningar och som inte myndigheten styr över eller kan planera på samma sätt som ovan. En händelsestyrd arbetsuppgift kan även vara utbrott av objektburen smitta och olika typer av klagomål. Inom ramen för händelsestyrda arbetsuppgifter ingår även anmälan om misstanke om brott enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen, rådgivning och stöd till allmänheten och näringslivet samt remisshantering inom respektive ämnesområde.

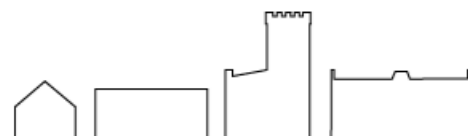
Livsmedelskontrollen

Nämnden utövar kontroll inom områden relaterade till livsmedelslagstiftningen och i viss mån smittskyddslagen. Varje medlemsland i EU ska upprätta en flerårig plan för kontrollen av livsmedelsverksamheter. Livsmedelsverket tar fram en flerårig nationell kontrollplan. Inom ramen för nationella mål vägleder och styr Livsmedelsverket kommunerna i vad som är väsentligt att prioritera inom kontrollen.

Behörighet för kontrollen

Livsmedelsverket är den nationella behöriga myndigheten för livsmedelskontroll i Sverige, enligt 18 § i livsmedelsförordningen (2006:814). Miljö- och stadsbyggnadsnämnden är, enligt 11 § livsmedelslagen (2006:804) och 23 § livsmedelsförordningen (2006:813) behörig myndighet för kontrollen i kommunen.

För att livsmedelskontrollen ska vara effektiv och likvärdig mellan statliga, regionala och kommunala myndigheter ställer lagstiftningen krav på samordning mellan myndigheter.

Miljöavdelningen deltar i de länsmöten som anordnas varje år av representanter från länsstyrelsen och Livsmedelsverket. Inom kontrollen finns tillfällen och händelser då den nationella och den kommunala kontrollen har beröringspunkter.

För att kontrollen då ska vara effektiv finns en ansvarsfördelning enligt följande:

- Matförgiftningsutredningar sker i samarbete mellan kommunerna, smittskyddsläkare, länsstyrelsen och i speciella fall även Livsmedelsverket.
- RASFF (rapid Alert System for Food and Feed) vidarebefordras från Livsmedelsverket till berörd kommun. Uppföljning sker av Livsmedelsverket.

Befogenheter och resurser för kontrollen

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens befogenheter inom livsmedelsområdet regleras huvudsakligen i livsmedelslagen (2006:804) och i livsmedelsförordningen (2006:813). Enligt 20 § livsmedelslagen har kontrollmyndigheten rätt att få upplysningar, ta del av handlingar och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen.

Kontrollpersonal

Kontoret har en ordinarie medarbetare med rätt kompetens och utbildning samt erfarenhet för att utföra kontroller. Kompetensutveckling sker efter behov. För att minska sårbarheten och för att säkra leveranserna kommer även livsmedelskontroll av punktinsatskaraktär, för väl utvalda objekt, utföras av en medarbetare som huvudsakligen arbetar med hälsoskydd. Denna medarbetare utförde livsmedelskontroll under 2025.

Danderyds kommun har ett samverkansavtal (M-2024-725), för att vid behov kunna avropa livsmedelskontroll per timme, med Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor (SRMH). Samverkansavtalet innebär inte att SRMH skulle överta livsmedelskontrollen utan enbart att avrop per timme görs vid behov, t.ex. i fråga om sjukskrivning eller för att under semesterperioden säkerställa livsmedelskontroll. Avtalet sträcker sig till 31 december 2026 med möjlighet till avrop på option i två omgångar á ett år. Behovsutredningen omfattar tid för att arbeta med optionen, om sådan blir aktuell.

Inspektören har universitetsutbildning (livsmedelsagronom) som är relevant för kontrollområdet samt erfarenhet inom området. Generell kompetensutveckling sker genom deltagande på Livsmedelsverkets kurser och andra kompetensutvecklande insatser internt och externt. Kompetensutveckling sker även inom ramen för Miljösamverkan Stockholm och SILK-nätverket (Samverkan Inom Livsmedelskontrollen). Dialog kring det individuella kompetensutvecklingsbehovet förs vid medarbetarsamtalet som sker årligen inför nytt år.

Den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)

Livsmedelskontrollen ska utföras i enlighet med Livsmedelsverkets nationella kontrollplan för livsmedelskedjan (NKP) för åren 2026–2029. De operativa målen som har funnits i tidigare NKP har tagits bort och nu baseras NKP istället på fokusområden med aktiviteter och indikatorer för livsmedelskontrollen. Aktiviteter kan variera och justeras under perioden. Fokusområden och dess nu kända aktiviteter är följande (se nedan i kursivt):

- **Riskbaserad och likvärdig kontroll**
- *Kontrollmyndighetens aktiviteter är:*
 - *Utföra riskklassad respektive tilldelad kontroll*
 - *Fler aktiviteter kan tillkomma*
- **Verkningsfull kontroll**
- *Avvikelser hanteras mer effektivt och enhetligt*
 - *Inga aktiviteter i nuläget*
- **Spårbarhet**
- *Kontrollmyndighetens aktiviteter är följande:*
 - *Minst en person vid varje kontrollmyndighet har senast under 2026 gått Livsmedelsverkets digitala utbildning "Kontroll av bedrägliga och vilseledande ageranden"*
 - *Användningen av Livsmedelsverkets digitala vägledningsmaterial för spårbarhet ska användas*
 - *Aktiviteten mäts genom andelen livsmedelsanläggningar som minst en gång under de senaste fem åren som har kontrollerats m.a.p. spårbarhet*
- **Beredskap**
- *Kontrollmyndighetens aktiviteter är:*
 - *Kontrollmyndigheten deltar i Livsmedelsverkets webinarier i området*
 - *Minst en person per kontrollmyndighet går e-utbildningen "Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap" under 2026 (kommentar – denna kurs har inspektören gått under 2025)*

- *Kontrollmyndigheterna uppdaterar sin beredskapsplan (kommentar – detta gjordes under 2025)*
- *Kontrollmyndigheten genomför beredskapsövningar (kommentar – tid för detta finns i behovsutredningen)*

Livsmedelsverket har tagit fram indikatorer för uppföljning av livsmedelskontrollen (Livsmedelsverkets dnr 2024/03876). Livsmedelsverket utvärderar livsmedelskontrollen med stöd av indikatorerna, vars indata kommer från den årliga myndighetsrapporteringen till Livsmedelsverket. Nedan sammanställs indikatorerna för 2026 som kommunala kontrollmyndigheter berörs av. Inga ytterligare indikatorer för 2027 och 2028 finns för närvarande.

För 2026 års kontroller gäller följande indikatorer**Kommentar**

Spårbarhet kontrolleras

Andelen livsmedelsanläggningar som minst en gång de senaste fem åren kontrollerats med avseende spårbarhet. 90 procent beräknas som ett fullgott resultat.

Kontrollen ger effekt

Andel avvikelser som åtgärdats inom ett år från att det har konstaterats. Målvärde är 75 procent.

Statlig utredning om livsmedelskontrollen

En särskild utredare har sett över hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i livsmedelskedjan organiseras och finansieras inom områdena livsmedel, foder och animaliska biprodukter. Syftet är bland annat att skapa en mer effektiv kontrollstruktur som förenklar för livsmedelsföretagen. Såväl ansvarsfördelningen mellan de myndigheter (Livsmedelsverket, Jordbruksverket, länsstyrelserna och kommunerna) som utför livsmedelskontroll som finansieringen för kontrollen har analyserats. Remiss av betänkandet En ny kontrollorganisation i livsmedelskedjan – för ökad effektivitet, likvärdighet och konkurrenskraft (SOU 2025:64) har skett till den 6 oktober 2025.

I kommunikédirektivet anges att utmaningarna i livsmedelskedjan främst beror på hur Sverige har valt att fördela ansvaret för den offentliga kontrollen och den offentliga

verksamheten. Kontrollorganisationen har stor betydelse för företagens tillväxt och konkurrensmöjligheter. Många av kontrollmyndigheterna är små och har få anställda för att utföra uppdraget. Det ökar risken för att kontrollerna inte blir effektiva eller likvärdiga och innebär utmaningar för kontrollmyndigheterna att upprätthålla nödvändig kompetens.

I syfte att uppnå en mer enhetlig och likvärdig offentlig kontroll föreslås i utredningen att ansvaret för den offentliga kontrollen vad gäller livsmedelskontroll ska centraliseras till Livsmedelsverket och kontrollområdena foder och animaliska biprodukter (ABP) ska centraliseras till Jordbruksverket. Huvuddelen av förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2028.

Det är oklart när förslaget kommer att behandlas politiskt. Realiseras utredningens slutsatser kommer tid behövas av flertalet medarbetare på kontoret, såväl inom registraturen som inom livsmedelskontrollen, för övergången till staten. Detta sker då under 2027. Denna behovsutredning har inte tagit höjd för en sådan process, eller att ett förstatligande sker.

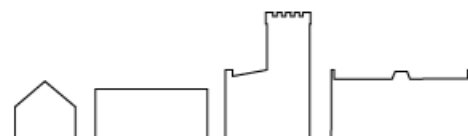
Sammanfattning av behovsutredning 2026–2028

Nedan följer en redogörelse över den tid som bedöms för livsmedelskontrollen i kommunen. Från och med 2024 sker livsmedelskontrollen utifrån Livsmedelsverkets nya riskklassningsmodell. Denna modell utgår ifrån en femårsplan för livsmedelskontrollen. Verksamheter kan få ny, och ofta lägre, kontrolltid efter ett kontrollbesök och efter god efterlevnad.

Konjunkturen, effekterna efter pandemin och högre elpriser m.m. har medfört att flera livsmedelsverksamheter, ofta mindre verksamheter, har behövt lägga ner. Det finns även en trend, på grund av demografiutvecklingen, att förskolor läggs ned i kommunen. Fortsätter denna negativa trend kan ytterligare livsmedelsverksamheter komma att lägga ner.

En livsmedelsinspektör arbetar med planerad och händelsestyrd kontroll på heltid. En medarbetare inom hälsoskydd kommer under 2026 utföra 22 planerade kontroller av totalt 142. Denna insats är av punktinsatskaraktär inom mer rutinartade kontroller av förskolor och skolor. Syftet med omfördelningen är att minska sårbarheten och förbättra arbetsmiljön för livsmedelsinspektören. Därtill finns bättre marginaler för smittskyddsärenden och annat händelsestyrt arbete.

Bedömningarna nedan är baserade på att en livsmedelskontroll tar fyra timmar, men kontrollen samt nödvändigt för- och efterarbete kan både ta mindre och mer tid.

Erfarenheten från efterhandsdebiteringen under 2025 medför att kontrollen, inklusive för- och efterarbete, tar cirka fyra timmar. Riskklassningsmodellen reglerar hur många besök en livsmedelsverksamhet får, men tiden för utförandet regleras via efterhandsdebitering.

För livsmedelskontrollen är behovet 0,9 årsarbetskrafter.

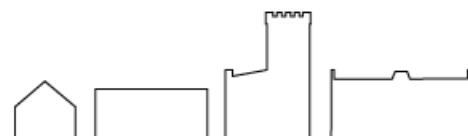
Livsmedelskontroll	Bedömt behov 2026 (timmar)	Bedömt behov 2027 (timmar)	Bedömt behov 2028 (timmar)
Planerad kontroll, uppföljande kontroll och planerade arbetsuppgifter	1055	1050	1055
Händelsestyrd kontroll t.ex. registrering av verksamheter, smittskyddsutredningar, klagomålshantering, remissyttranden, information och rådgivning	200	200	200
Totalt behov (timmar)	1255	1250	1255
Årsarbetskrafter	0,9	0,9	0,9

Tillsyn och ärendehandläggning enligt miljöbalken

Övergripande

Miljöbalkens övergripande syfte är att främja hållbar utveckling som innebär att en hälsosam och god miljö säkerställs för kommande generationer. Naturen har ett skyddsvärde och människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett stort ansvar. Miljöbalken tillämpas enligt följande:

- människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan,

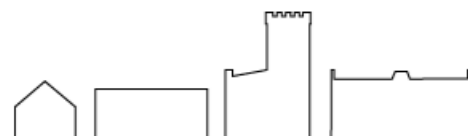
- värdefull natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,
- den biologiska mångfalden bevaras,
- mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en långsiktigt god hushållning tryggas utifrån ekologiska, sociala, kulturella och samhällsekonomiska synpunkter,
- återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

Utöver miljölagstiftningen finns andra mål och riktlinjer som styr prioriteringen av tillsynen och som måste beaktas vid bedömningen av behovet och den senare planeringen i tillsynsplanen. I Sverige har riksdagen beslutat om ett övergripande generationsmål som lyder: "Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser." Därutöver finns 16 miljö kvalitetsmål som ska säkerställa att generationsmålet uppfylls. Sveriges miljömål omhändertar nationellt den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Hållbarhet

Nämnden arbetar inom ramen för tillsynen enligt hållbarhetspolicyn för Danderyds kommun (KS 2021/0427).

De tre dimensionerna av hållbar utveckling: ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet måste beaktas. I kommunen innebär de tre dimensionerna följande och utgör grund för de vägledande principerna som läggs fast genom denna policy. Med ekologisk hållbarhet avser kommunen ett resurseffektivt samhälle med minimerad användning av skadliga kemikalier, där naturen har ett skyddsvärde och vår rätt att förändra och bruka den är förenad med ansvar att förvalta den väl. Ett samhälle där livskraftiga ekosystem och invånarnas rekreativmiljöer upprätthålls och utvecklas, och som har god förmåga att förebygga och hantera klimat- och miljömässiga utmaningar. Med social hållbarhet avser kommunen en hållbar samhällsutveckling där grundläggande mänskliga behov uppfylls, för såväl dagens generation som kommande generationer. Ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader, är delaktiga i samhällsutvecklingen och som känner tillit till varandra och till samhällets olika delar. Med ekonomisk hållbarhet avser kommunen ett samhälle där de ekonomiska resurserna används

på ett sätt som främjar ekologisk och social hållbarhet, där vi inte skjuter kostnader på framtiden, där företagsklimatet är gott och där invånarnas ekonomiska välfärd främjas bland annat genom goda möjligheter till utbildning, boende och arbete.

I policyn framgår att beslutsunderlag bör belysa och analysera ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter, om de är relevanta i ärendet. Miljöavdelningen har därför ändrat sin mall för tjänsteutlåtanden så att beslutsunderlagen ska belysa dessa aspekter. Generellt kan poängteras att miljö- och hälsoskyddstillsynen och livsmedelskontrollen i sin natur bidrar till den ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarheten.

Miljö- och klimatprogrammet

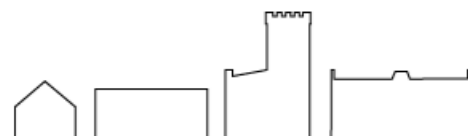
Kommunens miljö- och klimatprogram är indelat i sex områden som bidrar till genomförande av femton av de nationella miljö kvalitetsmålen och elva av de globala hållbarhetsmålen samt de sex prioriterade regionala målen. Kopplat till miljö- och klimatprogrammet finns ett stöddokument för verksamheternas genomförande, här finns förslag till åtgärder och aktiviteter samlade. Nämndens arbete inom ramen för miljö- och klimatprogrammet hanteras årligen. Tid för att arbeta med dessa åtgärder finns medtagen i behovsutredningen.

Klimatanpassningsplanen

Inom ramen för klimatanpassningsplanen finns strategin för klimatanpassning för Danderyds kommun 2022–2031 (KS 2021/0417). Strategin beskriver tidsatta anpassningsåtgärder som är framtagna för att mildra eller förhindra effekterna från ett förändrat klimat. Tid för att arbeta med dessa åtgärder finns medtagen i behovsutredningen.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken 2026–2029

Nämnden bedriver sin tillsyn enligt nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken, vilken syftar till att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. Naturvårdsverket har samordnat framtagandet av tillsynsstrategin. De centrala myndigheter som under perioden 2026–2029 ansvarar för ett eller flera av tillsynsstrategins fokusområden är Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Läkemedelsverket, Kemikalieinspektionen och Socialstyrelsen.

Tillsynsstrategin omfattar nu även fokusområden som syftar till att stärka tillsynsmyndigheternas (TM) förmåga att bedriva tillsyn. Berörda fokusområden är Ny inom tillsyn och Planera och genomföra inspektioner. Tillsynsaktiviteterna är följande och kommentarer syns i kursivt:

- Kommuner och länsstyrelser tar egna initiativ till samverkan kring att introducera ny tillsynspersonal, t.ex. genom att samordna introduktionsutbildningar, erbjuda handledning eller deltagande på inspektioner (2026–2029).
Detta sker redan inom Miljösamverkan Stockholm och dess kompetensgrupper. Möjlighet finns att genom eget initiativ delta på inspektioner i andra kommuner. Denna erfarenhetsåterföring har förekommit inom livsmedelskontrollen. Erfarenhetsåterföring sker även inom SNO-nätverket och andra nätverk. Samordning av introduktionsutbildningar, handledning och deltagande på inspektioner kan bli aktuell för det fall att ny personal anställs som är nytexaminerad eller har ingen eller kort tillsynserfarenhet.
- Kommuner genomför regelbundna kompetenskartläggningar. Genom avtalssamverkan eller på annat sätt säkerställer kommunerna tillgång till nödvändig kompetens ifall sådan saknas (2027–2029).
Detta hanteras inom ramen för behovsutredningen.
- Kommuner och länsstyrelser beaktar i tillsynsplaneringen rekommenderade tillsynsintervall och framtagna planeringsunderlag (2029).
Detta har kommunen påpekat behovet i remissvaret till Naturvårdsverkets enkät inför upprättandet av ny tillsynsstrategi. Det är glädjande att detta ombesörjs. Intervallen kommer att beaktas i kommande behovsutredning 2029–2032.
- Kommuner och länsstyrelser följer upp vald metod för inspektion och tar egna initiativ till att dela med sig av och utbyta erfarenheter med andra tillsynsmyndigheter (2026–2029).

Strategin innehåller följande fokusområden:

- Stärka tillsynen
- Avfall
- Förorenade områden
- Hälsoskydd
- Kemikalietillsyn
- Miljöfarlig verksamhet
- Naturtillsyn
- Vattenverksamhet

Vad gäller fokusområdet vattenverksamhet berörs inte Danderyds kommun då länsstyrelsen har tillsynsansvaret.

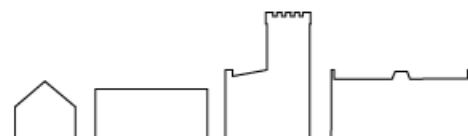
I tabellen nedan redovisas nämndens arbete utifrån tillsynsstrategin och nämndens aktiviteter sammanfattas även i tabellen nedan.

Tillsynsområden	Berörda tillsynsaktiviteter	Kommentar
Avfall	<ul style="list-style-type: none"> Tillsynsmyndigheten (TM) kommer att delta i nationell tillsynskampanj 2026-2027 om illegal avfallsverksamhet TM kommer att delta i regionala möten för avfallsbrottsamordning som länsstyrelsens arrangerar TM kommer delta i tillsynskampanj inom bygg- och rivningsavfall 2027 TM kommer att delta i tillsynskampanj om masshantering i anläggningsändamål 2027 och 2028 	<ul style="list-style-type: none"> TM deltar i beskrivna tillsynskampanjer och regionala tillsynsmöten inom avfallstillsynen
Förorenade områden	<ul style="list-style-type: none"> Länsstyrelser och kommuner har senast årsskiftet 2026/2027 utifrån länsstyrelsernas strategipaket upprättat handlingsplaner eller motsvarande styrdokument för tillsyn av prioriterade förorenade områden. Länsstyrelser och kommuner med tillsynsansvar över objekt i riskklass 1 och 2 bedriver aktiv egeninitierad tillsyn enligt 10 kap. miljöbalken (2026–2029). Länsstyrelser och kommuner deltar i nationell tillsynskampanj (2026–2027) om PFAS-förorenade brandövningsplatser. 	<ul style="list-style-type: none"> TM har sedan flertalet år en strategi för tillsyn av prioriterade förorenade områden Aktiv egeninitierad tillsyn av riskklass 1 och 2 objekt bedrivs sedan ett par år tillbaka

Hälsoskydd

- Kommunerna gör ett urval av bostäder baserat på risk och utövar tillsyn (2026–2029). I tillsynen tillämpas Folkhälsomyndighetens vägledning om inomhusmiljö i bostäder.
- Kommunerna deltar i nationell tillsynskampanj om legionella i kyltorn (2027).
- Två objekt som har haft brandövning (riskklass 3) är ännu ej undersökta varvid det är motiverat att delta i tillsynskampanjen. PFAS-föroreningen vid f.d. helikopterplattan vid Danderyds sjukhus kommer fortsätta att saneras under 2026.
- TM utför fastighetsägartillsyn för de bostadsrättsföreningarna med fler än fem bostäder samt med hyresfastigheter. Tillsynen sker vart femte år. Tillsyn är planerad för vardera år 2026, 2027 och 2028. På sådant sett ombesörjs tillsynsaktiviteten. Inget vidare urval bedöms nödvändigt.
- Kommunen har ej nu kända anläggningar med kyltorn. Efterforskningar har gjorts vad gäller t.ex. Danderyds sjukhus. TM deltar därför ej i tillsynskampanjen.

- Kommunerna inventerar vilka lokaler för vård- och omsorg som finns i kommunen och väljer ut verksamheter för tillsyn (2027–2028).
- Detta berör verksamheter som gruppboende, korttidsboende och lokaler för vård eller annat omhändertagande. Inom ramen för tillsynssamordningen inför respektive tillsynsinsats/bransch görs en uppdaterad inventering för det fall att verksamheter har kommit till eller upphört.
- Kommunerna utövar tillsyn på lokaler för vård- och omsorg där riskgrupper för temperatur inomhus finns (2027–2028). I tillsynen tillämpas Folkhälsomyndighetens allmänna råd (HSLF-FS 2024:10) och tillhörande tillsynsvägledning.
- TM beaktar detta vid planerad tillsyn 2028 (tillsyn lokaler för vård eller annat omhändertagande).
- Kommunerna kontrollerar att verksamheterna har kunskap och rutiner för att hantera värmebölja (2027–2028).
- TM beaktar detta vid planerad tillsyn 2028 (tillsyn lokaler för vård eller annat omhändertagande).
- Kommunerna genomför under år 2026 uppsökande tillsyn för att upptäcka yrkesmässiga hygieniska verksamheter som bedrivs utan att vara anmälda.
- TM utför uppsökande tillsyn enligt strategin.

	<ul style="list-style-type: none">• Kommunerna utövar tillsyn på anmälningspliktiga yrkesmässiga hygieniska verksamheter under åren 2026–2029. I tillsynen tillämpas Socialstyrelsens nya allmänna råd och tillsynsvägledning om yrkesmässiga hygieniska verksamheter.	<ul style="list-style-type: none">• Detta beaktas under planerad tillsyn 2027.
Kemikalier	<ul style="list-style-type: none">• Kommunerna deltar i nationella tillsynskampanjen om tillsyn av kemiska produkter (hösten 2026).	<ul style="list-style-type: none">• Tillsynskampanjens inriktning är tillsyn av kemiska produkter och reglerna som finns i CLP-förordningen¹. TM deltar, torde inte vara en omfattande tillsyn.
	<ul style="list-style-type: none">• Kommunerna deltar i nationella tillsynskampanjen om tillsyn av kemikalier i varor (återförsäljare – kemiska produkter) (hösten 2028).	<ul style="list-style-type: none">• TM deltar, torde inte vara en omfattande tillsyn.
	<ul style="list-style-type: none">• Kommunerna deltar i nationella tillsynskampanjen återförsäljare – kosmetiska produkter (hösten 2027).	<ul style="list-style-type: none">• TM deltar, projektet utförs av inspektörer inom hälsoskydd
	<ul style="list-style-type: none">• Kommuner och länsstyrelser utför tillsyn av yrkesmässig användning av	<ul style="list-style-type: none">• TM deltar 2028 och insatsen bör inte vara omfattande i kommunen

¹ CLP-förordningen innehåller regler för klassificering, märkning och förpackning av kemiska produkter

Miljöfarlig
verksamhet

biocidprodukter, med
fokus på
skadedjursbekämpning
(2028-2029).

- Kommuner och länsstyrelser utför tillsyn på verksamheter där sannolikheten är stor att PFAS används (ht 2027 - ht 2028). I tillsynen kontrolleras PFAS-användningens tillåtlighet, verksamhetsutövares arbete med att byta ut produkter innehållande PFAS enligt produktvalsprincipen samt verksamhetsutövares egenkontroll av förekomst av PFAS i utgående vatten.
- Kommuner och länsstyrelser deltar i en tillsynskampanj om spillvattenförande ledningsnät tillhörande tillståndspliktiga avloppsreningsverk samt allmänna dagvattenledningsnät med tillhörande anordningar för rening och fördröjning av dagvatten, som omfattas av lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vt 2027).
- Kommunerna deltar i tillsynskampanj om konstgräs och gummiytor (ht 2026).
- TM deltar i tillsynskampanjen
- TM deltar i tillsynskampanjen. Tillsyn av det kommunala dagvattennätet är planerat 2027.
- TM deltar i tillsynskampanjen.

Naturtillsyn

- Kommunerna genomför uppsökande tillsyn på exploateringsområden eller av verksamheter med hög risk med avseende på risken för spridning av invasiva främmande arter (2027 – 2029).
- Kommunerna pekar ut problemområden inför tillsynskampanjen (2026).
- Kommuner och länsstyrelser deltar i nationell tillsynskampanj (2027).
- TM deltar i tillsynsinsatsen.

Om tillsyn enligt miljöbalken, tillsynsobjekten och tillsynsintervallen

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden bedriver tillsyn med stöd av miljöbalken och dess följdlagstiftning samt enligt tillämpliga EU-förordningar. Ansvarsområdet är brett och omfattar bland annat tillsyn av miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, förorenade områden, kemikalier och biotekniska organismer, avfall och producentansvar, skötsel av jordbruksmark och skyddade områden. I miljötillsynsförordningen och i 26 kap. miljöbalken regleras kommunens ansvarsområden.

Tillsynsintervall identifieras i behovsutredningen och sammanställs i årlig tillsynsplan. Intervallen beskrivs närmare under avsnittet miljöskyddstillsynen respektive hälsoskyddstillsynen.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden hanterar även klagomål inom såväl miljöskyddet som hälsoskyddet.

Tillsyn sker även rörande E18 trafikverksamhet (Trafikverket) genom beslutad tillsynsinriktning². Tillsyn sker också avseende Roslagsbanan (Trafikförvaltningen/Region Stockholm) i enlighet med beslutade riktlinjer³. Under hade 2024 hade tillsynsmyndigheten

² Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut 29 november 2022 (§ 61) dnr MHN 2022-923

³ Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut 13 mars 2024 (§ 25) dnr M-2024-89

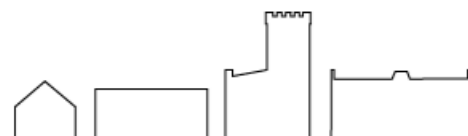

ett första tillsynsmöte med samhällsutvecklingsförvaltningen (SUF) om det kommunala vägnätet. Tillsyn rörande dessa nämnda infrastrukturer sker nu årligen.

Hälsoskyddstillsynen

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden utför även tillsyn av offentliga lokaler och lokaler för hygienisk behandling. Hit hör bl.a. skolor, förskolor, vård- och omsorgslokaler, solarier och bassängbad. Syftet med tillsynen är att förebygga, upptäcka och undanröja hälsorisker för människor som bor, vistas och verkar i kommunen. Tillsynen följer följande intervall utifrån behovet ur ett hälsoskyddsperspektiv.

Hälsoskyddsverksamheter	Tillsynsintervall
Bassäng- och strandbad	Årligen
Solarier	Årligen
Förskolor, öppen förskola, familjedaghem, skolor och fritidsgårdar	Vartannat år
Hotell	Vartannat år
Idrottsanläggningar, gym m.m.	Vartannat år
Grupp- och korttidsboenden	Vartannat år
Lokaler för vård eller annat omhändertagande	Vart tredje år
Fotvårdare	Vart tredje år
Samlingslokaler	Vart tredje år
Yrkeshygieniska verksamheter – skönhetsvård	Vart tredje år
Frisersalonger	Vart tredje år
Kiropraktor, naprapat, sjukgymnast m.m. (där ej IVO har tillsyn)	Vart tredje år
Fastighetsägare (Brf, fastighetsbolag (hyresrätter)	Vart femte år

Miljöskyddstillsynen

Tillsynen enligt miljöbalken innefattar bland miljöfarliga verksamheter med beteckningen B (tillståndspliktig verksamhet, det finns enbart ett sådant objekt i kommunen) och C i miljöprövningsförordningen (anmälningspliktig verksamhet) och för miljöfarliga verksamheter med beteckningen U (verksamheter som varken är tillstånds- eller anmälningspliktiga).

Tillsynen följer följande tillsynsintervall, som är baserat på behovet av återkommande tillsyn ur ett miljöperspektiv. Flertalet verksamheter lämnar in miljörapporter till myndigheten, dessa handläggs årligen oavsett om tillsyn sker det aktuella året eller ej.

Miljöfarliga verksamheter

Tillsynsintervall

B-verksamheten (1)

Årligen

C- verksamheter (8)

Fem årligen (t.ex. Danderyds sjukhus, helikopterflygplatsen vid sjukhuset och snöupplaget i Rinkebyskogen), tre vartannat år.

U-verksamheter: Dag- och spillvattennätet samt Tranholmens samfällighetsförening (spillvattennät)

Vartannat år, vartdera året tillsyn av det kommunala dagvattennätet/dagvattenanläggningarna respektive spillvattennätet. Spillvattennätet på Tranholmen tillsyn vartannat år.

U-verksamheter: Roslagsbanan och E18 trafikverksamheter samt det kommunala vägnätet

Årligen

U-verksamheter: Golfklubbar och driving range, vissa bilverkstäder m.m.

Vartannat år

Övriga U-verksamheter

Vart tredje år

U-verksamheter som butiker som säljer kemikalier

Får tillsyn inom ramen för riktade tillsynsprojekt

Osäkerhet avseende avfallstillsynen

Klimat och näringslivsdepartementet har i promemorian Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi (KN2024/02249) lämnat förslag på en reformerad och moderniserad avfallslagstiftning för att förebygga avfall och öka materialåtervinningen så att Sverige ska kunna nå de inom EU överenskomna målen på området. Förslaget har varit ute på remiss och förändringarna ska enligt remissen träda i kraft den 1 januari 2026. Denna behovsutredning baseras därmed på bedömningen att förstatligandet av beskriven tillsyn ovan realiseras. Detta betyder att ingen tillsyn av kommunala avfallsentreprenörer, avfallstransportörprojekt samt årlig tillsyn av återvinningsstationer är medtaget.

I förslaget föreslås att länsstyrelsen övertar tillsynen gällande den kommunala avfallshanteringen, avfallstransportörer och avfallshanteringen vid tillståndspliktiga verksamheter. Därmed kommer, om förslaget går igenom i sin nuvarande utformning, kommunen inte att kunna bedriva tillsynsprojekt rörande avfallstransportörer inklusive avfallsbrottslighet knutet till dessa eller tillsyn av kommunala avfallsentreprenörer. Därtill bedöms att ingen kommunal tillsyn ska ske på kommunala återvinningsstationer. Kommunen har enbart en tillståndspliktig verksamhet, reservkraften vid Danderyds sjukhus, där avfallstillsynen påverkas om inte länsstyrelsen väljer att lämna över tillsynen också i denna del. Avfallshanteringen inom ramen för den tillsynen är mycket begränsad.

Riktlinjer för kemikalietillsyn

Riktlinjerna för tillsynsmyndighetens kemikalietillsyn antogs i maj 2024 (M-2024-301).

Riktlinjerna och kommentarer på dessa utifrån behovsutredningen sammanfattas nedan.

Riktlinjer

Tillsynsmyndigheten ska vidmakthålla kompetens inom kemikalietillsynen.

Kommentar utifrån behovsutredningen

Individuell kompetensutveckling sker utifrån medarbetarsamtalet.

Kompetensutveckling sker även inom ramen för deltagande i nätverksgrupper, som PFAS-nätverket, dagvattentillsynsnätverket och båtklubbstillsynsnätverket, inom Miljösamverkan Stockholm. Kontoret har medarbetare som ingår i dessa nätverk.

Kompetensutveckling sker även inom ramen för samverkansprojekt som Kemikalieinspektionen (KEMI) driver, se vidare nedan.

Tillsynsmyndigheten arbetar aktivt med den nationella tillsynsstrategins fokusområden inom kemikalietyllsynen. Detta innebär att genomföra tillsynsprojekt om kemikalier utifrån Reachförordningen⁴, biocidlagstiftningen⁵ och CLP-förordningen⁶ och om möjligt delta i nationella tillsynsprojekt om kemikalier.

Tillsynsmyndigheten kommer att delta i alla de tillsynskampanjer som planeras, se avsnitt om tillsynsstrategin ovan.

Under våren 2026 planeras även ett samverkansprojekt, då med fokus på växtskyddsmedel utifrån nationell kontrollplan. Detta är medtaget i beräkningsunderlaget till behovsutredningen.

⁴ Reach-förordningen innehåller regler om registrering, utvärdering, tillstånd och begränsningar av kemiska ämnen. Reach innehåller också krav på användare av kemikalier och regler om information som ska tillhandahållas till kund.

⁵ Huvudregeln är att biocidprodukter ska vara godkända innan de får säljas eller användas inom EU. Biocidprodukter är kemiska eller biologiska bekämpningsmedel som används för att bekämpa och kontrollera skadliga organismer. De bekämpningsmedel som inte är växtskyddsmedel räknas som biocidprodukter.

⁶ CLP-förordningen innehåller regler för klassificering, märkning och förpackning av kemiska produkter. Förordningen innehåller också regler om att anmäla uppgifter för ämnen och blandningar. CLP står för engelskans "Classification, Labelling and Packaging" (klassificering, märkning och förpackning).

Tillsynsmyndigheten ska se över tillsynsområdet kemikalietillsyn, och dess tillsynsaktiviteter, när den nya nationella tillsynsstrategin är lanserad.

Tillsynsmyndigheten ska utföra regelbunden tillsyn över andra än primärleverantörers⁷ försäljning av kemiska produkter, bekämpningsmedel och varor.

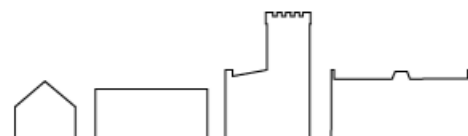
Kemikalietillsyn ska i ändamålsenlig utsträckning ske vid tillsyn av hälsoskyddsverksamheter, miljöfarliga verksamheter samt förorenade områden. Tillsynen planeras och följs upp enligt gällande tillsynsplan. Kemikalietillsynen ska rikta särskild uppmärksamhet till miljöer där barn och unga vistas.

Detta är omhändertaget inom ramen för denna behovsutredning.

Marknadskontroll av försäljning av kemikalier är en viktig funktion som utförs av tillsynsmyndigheten för att säkerställa att lagar och regler kring hantering och försäljning av kemikalier följs. Syftet med denna kontroll är att minimera riskerna för människors hälsa och miljön. Marknadskontroll sker vartdera året 2026, 2027 och 2028 utifrån tillsynsstrategin. Uppföljning av marknadskontroll utifrån lagen om sprängämnesprekursorer är planerad 2027.

Radon- och kemikalietillsyn är fokusområden vid förskoletillsynen 2026 samt i övriga relevanta tillsynsobjekt. Under 2026 kommer uppföljande tillsyn ske utifrån projektet Giftfri förskola. Tillsyn av kosmetiska produkter sker inom ramen till tillsynskampanjen 2027.

⁷ Kemikalieinspektionen ansvarar för tillsyn och tillsynsvägledning av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor när de släpps ut på marknaden av primärleverantörer, det vill säga både tillverkare och importörer

Utifrån miljöskyddstillsynen har två inspektörer gått en riktad kemikalietillsynsutbildning 2024 bl.a. med fokus på granskning av säkerhetsdatablad. En inspektör har därtill gått en två dagars tillsynsutbildning som KEMI arrangerar under 2025. Under 2026–2028 kommer därför särskilt fokus vara på granskning av verksamhetsutövers säkerhetsdatablad av. sina kemikalier.

Utifrån arbetet med förorenade områden pågår bl.a. inventeringen av PFAS-förekomster i pågående och nedlagda verksamheter. Inom tillsynen av t.ex. båtklubbar och golfklubbar ingår kemikalietillsyn.

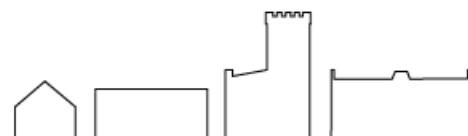
Reservatstillsynen

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden utför även tillsyn av kommunens tre naturreservat och hanterar dispensansökningar inom reservatsområdena. Reservatstillsynen sker årligen i varierad omfattning.

Förorenade områden

Nämndens arbete med förorenade områden sker enligt framtagna strategier för förorenade områden i Danderyds kommun. Under 2025 har en ny strategi för förorenade områden tagits fram för perioden 2026 – 2029 (dnr: M-2025-739, senast uppdaterad 2025-10-14).

Det är viktigt att notera att tillsynsarbetet med förorenade områden, främst vad gäller egeninitierad tillsyn, ofta löper över flera år. Inom förorenade områden tar processerna lång tid utifrån att kartläggning, identifiering, riskbedömning, ansvarsutredning, förelägganden och eventuella överprövningar, undersökningar och slutligen eventuella åtgärder sker systematiskt. Teknikutvecklingen går framåt både vad gäller undersökningar och saneringsåtgärder. I exploateringsprojekt sker denna process snabbare då det finns

ekonomiska incitament för sanering. I de andra fallen tar det i regel längre tid och i vissa fall kan det vara så att kostnaderna för sanering inte bedöms vara rimliga i relation till miljönyttan. Sammantaget kommer flertalet av ärendena därmed vara aktiva över flera år.

Resursbehovet för arbetet med förorenade områden sammanställs i tabellen nedan.

Tillsyn förorenade områden	Bedömt behov 2026 (timmar)	Bedömt behov 2027 (timmar)	Bedömt behov 2028 (timmar)	Kommentar
Planerad egeninitierad tillsyn	500	500	500	Tillsyn av tex. riskklass 1 och 2 objekt, ansvarsutredningar, kontrollprogram deponier och PFAS-inventering
Riskbedömningar och riskklassningar	160	185	110	
Uppdatering databaser och kartskikt	60	60	60	Inrapportering till länsstyrelsens två gånger om året
Händelsestyrda arbetsuppgifter	160	160	160	Handläggning av tex. anmälan enligt 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
Totalt behov (timmar)	880	905	830	
Årsarbetskrafter	0,7	0,7	0,6	

För att nå uppsatta lokala mål och för att arbeta aktivt för att nå det nationella miljökvalitetsmålet Giftfri miljö bedöms strategin inom förorenade områden vara nödvändig:

- Utföra egeninitierad tillsyn av förorenade områden med riskklass 1 och 2:
 - Ta fram ansvarsutredningar och ställa krav på att undersökningar genomförs samt att åtgärder sker vid behov.

- Tillse att tid för arbetet med egeninitierad tillsyn av förorenade områden med riskklass 1 och 2 ingår i den årliga tillsynsplanen för miljö- och stadsbyggnadsnämnden.
 - *Kommentar: Vissa åtgärder vid jaktskyttebanan i Rinkebyskogen (riskklass 1) har vidtagits. Förelagt ansvarig VU för jaktskyttebanan om ytterligare undersökningar, föreläggandet har överklagats till länsstyrelsen. Undersökningar har skett vid två nedlagda kemtvättar i riskklass 2 under 2025.*
- Beakta förekomsten av misstänkt eller konstaterat förorenade områden i arbetet med detalplaner och bygglov.
 - Vid behov ska undersökningar och efterbehandlingar genomföras.
 - Handlägga miljöutlåtanden inom ramen för bygglovsprocessen och informera bygglovsavdelningen om kartlagret för förorenade områden.
 - Delta som projektmedarbetare med fokus på förorenade områden i de detaljplaneprocesser som är aktuella.
 - *Kommentar: Kontoret har en medarbetare som deltar som projektmedlem i de planprojekt där förorenade områden är en aspekt.*
- Fortsatt arbete med att genom tillsyn verka för tekniska nämndens framåtskridande i kontrollprogrammet för lakvatten vid de största nedlagda deponierna i kommunen för att bevaka eventuella förändringar över tid.
 - *Kommentar: Genom möten och dialog med samhällsutvecklingsförvaltningen (SUF, f d tekniska kontoret), har SUF med konsultstöd påbörjat undersökning och att ta fram kontrollprogram för två av kommunens nedlagda deponier. är således initierat.*
- Genom tillsyn få pågående miljöfarliga verksamheter att vid behov undersöka och avhjälpa sina förorenade områden.
 - *Kommentar: Exempelvis en kemtvätt (riskklass 2) som meddelade nedläggning år 2023 förelades om undersökning. Undersökningen påvisade låga föroreningsnivåer och riskklassen kan sänkas.*
- Vidmakthålla kompetens inom förorenade områden.
 - *Kommentar: Deltagande kommer fortsatt att ske i samverkansgrupp inom Miljösamverkan Stockholm för tillsyn av båtuppställningsplatser och sediment (fritidsbåtsnätverket) respektive PFAS identifiering. Inspektören inom förorenade områden kommer att delta i länsstyrelsens handläggarträffar samt övriga utbildningar som identifieras i medarbetarsamtalet samt vad som i övrigt är aktuellt.*

I strategin beskrivs följande aktiviteter:

- Ansvarsutredning av prioriterade objekt, 2-4 per år

- Undersökningar och åtgärder genom egeninitierad tillsyn, 1-2 per år
- Undersökningar och åtgärder genom händelsestyrd tillsyn, 1-2 år
- Uppdatering av databaser och kartsnitt, 2 gånger per
- Inventera och riskklassa objekt i branschklass 1 och 2, 2-3 per år
-

Ett arbete, som sker inom ramen för en nationell tillsynsinsats, med inventering av PFAS förekomster i pågående och nedlagda verksamheter är pågående och fortsätter 2026. Kommunen har i relation till andra kommuner en god progress i arbetet.

Samverkan

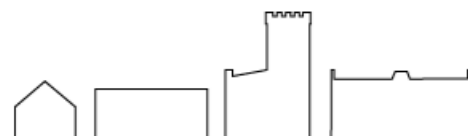
Ett mycket viktigt forum för samverkan är det regionala forumet Miljösamverkan Stockholm som nämnden är medlem i. Inom ramen för detta sker kompetensutveckling för inspektörerna, miljökoordinator och miljöchef samt erfarenhetsåterföring och deltagande i kompetensnätverk. Inom ramen för Miljösamverkan Stockholm sker även studiebesök, framtagande av gemensamma checklistor och annat stöd i arbetet. För en liten miljöavdelning är deltagandet i Miljösamverkan Stockholm vital.

Samverkan sker även i form av länsstyrelsens tillsynsvägledning och kunskaps forum inom olika ämnesområden. Detsamma gäller även för myndigheter såsom Folkhälsomyndigheten, Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket och Socialstyrelsen.

Resurser och kompetenskrav

Miljö- och hälsoskyddsinspektörerna har en akademisk utbildning som miljö- och hälsoskyddsinspektör eller motsvarande. Kompetensutveckling sker kontinuerligt genom deltagande i Miljösamverkan Stockholms seminarium och forum, genom beskrivna myndigheters tillsynsvägledning samt genom individuell kompetensutveckling utifrån medarbetarsamtalet.

Naturvårdsverket har i samverkan med Folkhälsomyndigheten, Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen och länsstyrelserna under 2020–2023 arbetat med ett regeringsuppdrag om att främja en mer effektiv och enhetlig tillsyn enligt miljöbalken. I uppdraget ingick kriterier för kompetens samt en plan för fort- och vidareutbildning för de som arbetar med tillsyn enligt miljöbalken. I uppdragets slutredovisning framgår att:

- Kompetens ska finnas inom de ansvarsområden enligt miljöbalken som identifierats i myndighetens behovsutredning och planerats i tillsynsplanen,
- Grundläggande juridisk kompetens ska finnas inom miljö- och förvaltningsrätt,
- Fördjupad juridisk kompetens ska finnas att tillgå för stöd i handläggningen vid behov,
- Kompetens ska finnas inom tillsynsmetodik, kommunikation och bemötande.

Kriterier för kompetens föreslås införas som en bestämmelse i miljötillsynsförordningen.

Detta har än så länge inte skett. Om bestämmelsen införs bedöms att kontoret kommer att kunna införliva kompetenskraven.

Sammanfattning av behovsutredningen 2026–2028

Nedan följer en redogörelse över den tid som bedöms för tillsyn och ärendehandläggning enligt miljöbalken samt miljöövervakning, strategiskt miljöarbete samt arbete inom ramen för plan- och bygglovsprocessen.

Tillsyn m.m. enl. MB	Bedömt behov 2026 (timmar)	Bedömt behov 2027 (timmar)	Bedömt behov 2028 (timmar)
Planerad tillsyn samt tillsynsprojekt miljöskydd	2243	2432	2369
Händelsestyrda arbetsuppgifter (bergvärmehandläggning, anmälningar, klagomål m.m.) inom miljöskydd	1183	1175	1175
Planerad tillsyn samt tillsynsprojekt hälsoskydd, radiakmätning och radontillsyn	905	948	974
Händelsestyrda arbetsuppgifter hälsoskydd (klagomål, anmälningar och ansökningar m.m.)	980	980	980

Reservattillsyn, strategiskt miljöarbete, miljöövervakning samt arbete inom ramen för plan- och bygglovsprocessen	1340	1380	1330
Totalt behov (timmar)	6651	6915	6828
Årsarbetskrafter	5,0	5,2	5,2

Övergripande tillsynsrelaterade uppgifter

Avdelningen jobbar kontinuerligt med att minska tiden för övergripande arbetsuppgifter (verksamhetsplanering, ekonomisk hantering och fakturering, rutiner, register, arkiv, processer, kvalitetssäkring av myndighetsutövning med mera). En miljökoordinator började i januari 2025 som till stor del arbetar med dessa arbetsuppgifter, vilket ska ge möjlighet för miljö- och hälsoskyddsinspektörerna att arbeta mer med tillsyn, kontroll och ärendehandläggning.

För att kontoret ska fungera ändamålsenligt och effektivt och för att nämnden ska kunna fullgöra sitt uppdrag krävs ett löpande övergripande arbete, som t.ex.

- Verksamhetsplanering och uppföljning
- Arbete med risk- och sårbarhet, kontinuitetsplanering, krisberedskap m.m. (innefattar flera discipliner), se vidare nedan beskrivet i ett eget underkapitel
- Systemadministration av ärendehanteringssystemet Ecos 2
- Webbredaktörsarbete inkl. arbete med e-tjänster
- Kvalitetsarbete (processer, mallar, rutiner, register och arkivvård)
- Utlämnande av allmän handling
- Fakturering
- Arbete med styrdokument
- Nämndrelaterat arbete
- Dataservice och tekniskt arbete
- Allmänna kontorsgöromål
- Arbetsplatsträffar
- Medarbetarsamtal/lönesamtal

- Individuell kompetensutveckling
- Handledning av ny personal och ev. praktikanter
- Deltagande i interna och kommungemensamma verksamhetsprojekt
- NKI – arbete
- GIS-samordning inom miljö, hälsa och livsmedel
- Avtalsarbete

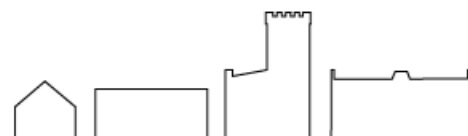
Det övergripande tillsynsrelaterade arbetet sammanställs nedan. Det kan noteras att det bedömda behovet var 4880 timmar 2022, 4265 timmar 2023, 4985 timmar 2024 respektive 4567 timmar 2025. Under 2025 var behovet av övergripande tillsynsrelaterat arbete högre på grund av planerat arbete med kris- och beredskap, taxeprojekten och den kommunövergripande tillståndsguiden på webben.

Sammanställning behovsutredning	Bedömt behov 2026 (timmar)	Bedömt behov 2026 (timmar)	Bedömt behov 2027 (timmar)
Verksamhetsplanering, beredskapsarbetet, utvecklingsarbete, systemadministration Ecos 2, ekonomi och fakturering, medarbetarsamtal, APT, begäran om allmän handling, e-tjänster, webb m.m.	3973	3795	3775
Årsarbetskrafter	3,0	2,9	2,8

Kris- och beredskapsarbete

Enligt tidigare risk- och sårbarhetsanalys har miljö- och stadsbyggnadskontoret konstaterat att av nämndens uppgifter så är det miljö-, hälsoskydds- och livsmedelskontrollen som främst kan ha en så kallad samhällsviktig funktion i en kris- eller krigssituation. Dessa funktioner måste därför prioriteras i en sådan situation.

Kontoret kommer under 2026–2028 att vara delaktig i kommunövergripande beredskapsarbete. Vid dialog med beredskapssamordnaren på kommunen framkom följande där kontoret behöver delta under 2026:

- Rutin för tillsyn av vatten i combotank, om nödvattenplanen aktiveras
- Totalförsvarsövning 2026
- Övning kärnkraftsolycka – radioaktiv strålning

För livsmedelskontrollens del bedöms besök centrallager, identifiering av kritisk livsmedelskontroll vid kris och krig och mindre beredskapsövning vara nödvändigt under 2026. Övergripande beredskapsarbete utifrån beredskapsplan för livsmedelskontrollen respektive miljö- och hälsoskyddstillsynen kommer att ske. Därtill är beredskap en aktivitet inom nationell kontrollplan, vilket är tidigare beskrivet.

Medarbetaren inom livsmedelskontroll har gått Livsmedelsverkets kurs Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap. Denna kurs behöver även miljöchefen och miljökoordinatören gå. Livsmedelsverket har även seminarieövningar för krisberedskapsarbetet inom livsmedelskontrollen som ska användas.

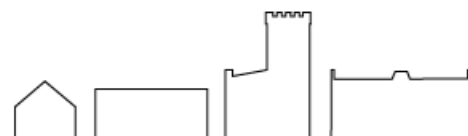
Under 2024 arbetades ett avtal med provtagningslabb fram gällande analys av livsmedel och legionella. Avtalet gäller till och med den 23 oktober 2026. Kommunen har sedan rätt att förlänga avtalet per ett år i två omgångar och avtalet kan löpa längst till och med den 23 oktober 2028.

Sammanfattning av behovsutredningen

I tidigare behovsutredningar innan 2023 framkom att det inte fanns balans mellan behov av resurser och bedömd tid för tillsyn m.m. enligt miljöbalken, kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen samt den omfattande tiden för övergripande tillsynsrelaterat arbete. Sedan dess har ytterligare en miljö- och hälsoskyddsinspektör anställts. Nu ser situationen annorlunda ut med anledning av lågkonjunkturen, och verksamheter har lagts ner inom alla discipliner. Det finns från och med december 2025 en personalvakans inom miljöskydd och denna behovsutredning ger vid handen att ingen ersättningsrekrytering bör ske.

Personalrelaterade händelser såsom uppsägningar, deltidstjänster, personalvakansernas omfattning och långtidssjukskrivningar, kommer att påverka möjligheten att arbeta i enlighet med behovsutredningen och därmed progressen inom tillsynen och kontrollen.

Det är viktigt att framhålla att behovsutredningen är en bedömning utifrån nu kända förhållanden, utredningen per se tar inte hänsyn till individuella förutsättningar att utföra

arbetsuppgifterna och stora oförutsägbara händelser som kräver mycket resurser eller andra arbetssätt.

Nedan följer en sammanställning över behovsutredningens olika områden.

Behovsutredningens områden	Bedömt behov 2026 (timmar)	Bedömt behov 2027 (timmar)	Bedömt behov 2028 (timmar)
Livsmedelskontroll	1255	1250	1255
Tillsyn och ärendehandläggning enligt miljöbalken, plan- och bygglovsfrågor, reservatstillsyn och miljöövervakning m.m	6651	6915	6828
Övergripande tillsynsrelaterade uppgifter	3973	3795	3775
Total behov (timmar)	11 879	11 960	11 858
Årsarbetskrafter	9	9	9